

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА



НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО І ДЕКОРАТИВНО-  
ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА  
ТА ДИЗАЙНУ

СИЛАБУС

ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**ЮВЕЛІРНЕ МИСТЕЦТВО**

<b>Рівень вищої освіти</b>	<i>перший (бакалаврський)</i>
<b>Освітня програма</b>	<i>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</i>
<b>Спеціальність</b>	<i>014. Середня освіта</i>
<b>Спеціалізація</b>	<i>014.12 (Образотворче мистецтво)</i>
<b>Галузь знань</b>	<i>01 Освіта / Педагогіка</i>

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол №5  
від «15» січня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

## 1. Загальна інформація

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Назва освітнього компонента	Ювелірне мистецтво
Викладач (-і)	Городецький Віталій Іванович
Контактний телефон викладача	+38 (097-915-10-64)
Е-mail викладача	<a href="mailto:vitaliy.gorodetskiy@pnu.edu.ua">vitaliy.gorodetskiy@pnu.edu.ua</a>
Формат освітнього компонента	Очний/заочний
Обсяг освітнього компонента	6 кредити ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	<a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/b5f61086d8b73d60877f">https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/b5f61086d8b73d60877f</a>
Консультації	Четвер, 14.00-15.00

## 2. Анотація до освітнього компонента

### АНОТАЦІЯ ДО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Ювелірне мистецтво» є вибірковою дисципліною освітньої програми Середня освіта (Образотворче мистецтво). Він присвячений вивченню та розвитку навичок і знань, необхідних для творення вишуканих і унікальних ювелірних прикрас. Студенти знайомляться з історією ювелірного мистецтва України, його традиціями та техніками, а також вивчають сучасні тенденції цієї галузі.

У ході навчання студенти отримують практичні навички роботи із кольоровими металами та їх сплавами, такими як мідь, латунь. Вони вивчають техніку моделювання, виготовлення та обробки ювелірних прикрас, а також ознайомлюються із сучасними інструментами та технологіями, які допомагають їм втілювати свої творчі задуми у реальність. Цей освітній компонент сприяє розвитку творчого мислення, дизайнерських навичок та майстерності у створенні унікальних ювелірних виробів.

Водночас цей освітній компонент надає студентам можливість вивчення ринку ювелірних виробів та розуміння вимог сучасної аудиторії. Після вивчення освітнього компонента студенти мають здатність самостійно розробляти та виготовляти власні ювелірні твори, враховуючи традиції та інновації цієї галузі.

Окрім того, студенти вивчають технології виготовлення моделей виробу та використання комп'ютерного моделювання в ювелірному дизайні, що дозволяє їм застосовувати сучасні інструменти для розробки та втілення своїх творчих концепцій.

Студенти вивчають техніки лиття, які базуються на виплавлюваних моделях. Цей етап є ключовим у виробництві ювелірних виробів, оскільки від нього залежить кінцева форма та якість виробу. Під час навчання студенти детально вивчають процес виготовлення виплавлюваних моделей, їх підготовку до лиття, а також вибір матеріалів для формування виробу.

Навчальний процес литва включає в себе використання різноманітних металів і їх сплавів, таких як латунь різного маркування, яка добре плавиться та заливається в підготовлені, випалені опоки. Студенти отримують практичні навички роботи з литтям, вивчаючи різні техніки та методи, що дозволяє їм створювати унікальні та високоякісні ювелірні вироби. Цей етап процесу виробництва важливий не лише з технічної точки зору, але і в контексті творчого вираження. Студенти навчаються поєднувати мистецтво та технології, створюючи вражаючі та інноваційні ювелірні твори.

Завдяки інтеграції теоретичних знань та практичних навичок, студенти отримують повноцінне розуміння та компетенції у галузі ювелірного мистецтва, що сприяє їхньому подальшому професійному розвитку у цьому захоплюючому та творчому напрямку.

**Предметом** вивчення освітнього компонента «Ювелірне мистецтво» є вивчення та використання на практиці техніки лиття по виплавлюваних моделях у створенні сучасних ювелірних виробів а також інноваційні методи викладання ювелірного мистецтва на гуртках, студіях в закладах загальної середньої освіти та закладах позашкільної освіти.

#### **Зміст освітнього компонента :**

##### **1. Вступ :**

- 1.1. Визначення ювелірного мистецтва та його роль у сучасному суспільстві.
- 1.2. Історія розвитку ювелірного мистецтва в різних культурах.

##### **2. Технічні та технологічні аспекти :**

- 2.1. Основні техніки роботи з кольоровими металами та їх сплавами.
- 2.2. Техніки виготовлення та обробки ювелірних виробів.
- 2.3. Лиття по виплавлюваних моделях : використання виплавлюваних моделей із воску в процесі вакуумного лиття та лиття методом «парового удару».

##### **3. Дизайн ювелірних виробів :**

- 3.1. Процес концептуалізації та створення оригінального дизайну ювелірних прикрас.
- 3.2 Використання комп'ютерного моделювання у ювелірному дизайні.

##### **4. Творчість та естетика :**

- 4.1. Розвиток творчих навичок та мислення у ювелірному мистецтві.
- 4.2 Роль естетики та виражальних засобів у створенні вишуканих ювелірних прикрас.

##### **5. Маркетинг :**

- 5.1. Створення власного бренду та ідентичності.

5.2. Сучасні підходи у виставковій діяльності.

**6. Інноваційні методи викладання ювелірного мистецтва :**

6.1. Впровадження сучасних педагогічних технологій у процес навчання ювелірному мистецтву.

6.2. Організація практичних майстер-класів, відкритих лекцій та взаємодія зі спеціалістами цієї галузі.

**7. Практичні заняття та творчі проєкти :**

7.1. Виготовлення творчих робіт за допомогою техніки лиття по виплавлених моделях.

7.2. Участь у колективних проєктах та виставках.

**8. Оцінювання та атестація :**

8.1. Критерії оцінювання практичних та теоретичних знань.

8.2. Підготовка та захист завершального проєкту, творчих робіт.

### 3. Мета та цілі освітнього компонента

#### МЕТА ТА ЦІЛІ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Мета** освітнього компонента «Ювелірне мистецтво» полягає в наданні студентам глибокого та комплексного розуміння та майстерності в галузі ювелірного мистецтва.

Головні цілі включають :

- ✓ **Фахова підготовка.** Надання студентам фундаментальних знань та практичних навичок у сфері ювелірного мистецтва, включаючи техніки роботи з кольоровими металами та їх сплавами.
- ✓ **Розвиток творчості та дизайну.** Сприяння розвитку творчого мислення та дизайнерських навичок студентів для створення унікальних ювелірних виробів.
- ✓ **Ознайомлення із історією та культурним контекстом ювелірного мистецтва.** Вивчення історії та еволюції ювелірного мистецтва в різних культурах, що дозволяє студентам збагачувати своє творче бачення та розуміння традицій.
- ✓ **Використання інноваційних педагогічних методів.** Впровадження сучасних педагогічних технологій та інновацій у процес навчання для підтримки ефективного вивчення та творчого розвитку.
- ✓ **Засвоєння традиційних технік та сучасних технологій в галузі «Ювелірне мистецтво».** Надання студентам інформації про новітні технології цієї галузі, включаючи використання комп'ютерного 3D моделювання та інші сучасні методи виготовлення ювелірних прикрас (3D друк).
- ✓ **Створення умов для творчого розвитку.** Забезпечення студентам унікального та стимулюючого середовища, що сприяє їхньому творчому розвитку та самовираженню.

Мета цього освітнього компонента полягає в підготовці висококваліфікованих професіоналів, здатних не лише втілювати традиційні техніки у своїй творчості, а й інтегрувати інновації та сучасні методи виготовлення ювелірних виробів.

**Завдання освітнього компонента :**

- ✓ **Вибір теми та концепції.** Обрання тему майбутньої ювелірної прикраси. Розробка концепції, враховуючи елементи технічної складності та естетичного вираження. Підбір матеріалів та взірців ювелірних творів. Обрання елементів із певної культури для пошуку власної ідеї та пошуку форми. За основу можна обрати : «Трипільську культуру», «Скіфське мистецтво», «Гуцульське (мосяжництво)», «Писанкові мотиви», «Ювелірне мистецтво Київської Русі».
- ✓ **Аналіз технічних можливостей.** Вивчення технічних аспектів, пов'язаних із виготовленням обраної прикраси. Оцінка та підбір можливостей використання різних технік та матеріалів.

- ✓ **Сучасні інноваційні технології.** Оцінка та підбір можливостей використання сучасних технологій, таких як комп'ютерне моделювання, 3D друк для покращення дизайну та виготовлення ювелірних прикрас.
- ✓ **Виготовлення прототипу (майстер-моделі).** Розробка прототипу (майстер-моделі) авторської прикраси, використання різних традиційних та сучасних матеріалів та технік. Використання отриманих знань із техніки лиття по виплавлюваних моделях у створенні сучасних ювелірних виробів.
- ✓ **Створення презентації (навчального портфолію) та виставки (кафедрального перегляду).** Підготовка презентації (навчального портфолію), в якому присутня розповідь у форматі ілюстрацій, відео-роликів про технічні та творчі аспекти виготовлення ювелірної прикраси. Організація виставки (кафедрального перегляду) студентських робіт.
- ✓ **Вивчення правил техніки безпеки.** Вивчення правил техніки безпеки при роботі із ювелірним обладнанням, ручними та механізованими інструментами та хімічними реактивами в навчальній майстерні кафедри.
- ✓ **Оцінювання.** Оцінка буде проводитися з урахуванням якості виготовленої ювелірної прикраси, технічної майстерності, оригінальності дизайну, а також презентації (навчального портфолію).

Ці завдання спрямовані на глибше розуміння теоретичних аспектів та розвиток практичних навичок студентів у галузі ювелірної справи, які вивчаються в рамках освітнього компонента «Ювелірне мистецтво».

## 4. Програмні компетентності та результати навчання

### ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

#### **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

#### **Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

#### **Фахові компетентності (ФК)**

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 8. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проектах, майстер-класах, виставках).

#### **Програмні результати навчання (ПРН)**

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності.

ПРН 7. Володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання.

ПРН 9. Розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти розвинену особистість.

## 5. Організація навчання

<b>ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА</b>	
<b>Вид заняття</b>	<b>Загальна кількість годин</b>
Лекція	6
Практичні заняття	78
Самостійна робота	96
<b>Всього</b>	<b>180</b>

<b>ОЗНАКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА</b>			
<b>Семестр</b>	<b>Спеціальність</b>	<b>Курс (рік навчання)</b>	<b>Нормативний / вибірковий</b>
VII	014 «Середня освіта»	IV	Вибірковий

## ТЕМАТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Загальна тема вивчення освітнього компонента: <b>ВИГОТОВЛЕННЯ КУЛОНА ЗА МОТИВАМИ                      ГУЦУЛЬСЬКОЇ ОРНАМЕНТИКИ</b> <i>«техніка: литво по виплавленим моделям»</i>			
Тема 1. З історії розвитку давньоруського ювелірного мистецтва. Кулон і підвіска: історія виникнення, основні відмінності.	2		2
Тема 2. Художні особливості гуцульських мосяжних виробів. Традиції, типологія виробів	2		2
Тема 3. Литво по виплавленим моделям. Характеристика технологічного процесу литва.	1		2
Тема 4. Загальні вимоги безпеки праці до технологічних операцій та процесів виготовлення ювелірних виробів методом литва.	1		2
Тема 1. <b>Проведення майстер-класу</b> : (литво по виплавленим моделям у навчальній ювелірній майстерні кафедри).		6	10
Тема 2. <b>Збір матеріалу</b> : (Аналіз гуцульських мосяжних виробів з кольорових металів. Трансформація гуцульського орнаменту в сучасний дизайн кулону. Ескізування. Заготовка воскових пластин).		10	15
Тема 3. <b>Перенесення ескізу на воскову пластину та робота з орнаментом</b> : (Підготовка робочого місця. Початок створення гуцульського орнаменту спеціальним інструментом для роботи з воском. Робота над кулоном із застосуванням паяльної станції «напаювання воском». Підготовка майстермоделі до формування в силіконову форму).		10	15

<p>Тема 4. <b>Виготовлення силіконової форми</b> : (Виготовлення опоки для заливання рідкого силікону із ПВХ картону. Розміщення майстермоделі в опоці. Заливка силіконом. Проведення вакуумного процесу для видалення повітряних бульбашок із силіконової маси. Розрізання силіконової форми після її остаточної полімеризації. Вприскування гарячого воску у силіконову форму за допомогою воскового інжектора. Виготовлення восківок. Паяння восківок на воскове дерево «ялинку»).</p>		10	10
<p>Тема 5. <b>Підготовка опок до литва</b> : (Розміщення воскової ялинки в металеву опоку. Заливка формувальної суміші. Витопка воску на «паровій бані». Перенесення опок в сушильну шафу. Налаштування обладнання. Висушування форм. Контроль за процесом).</p>		10	10
<p>Тема 6. <b>Заливка розплавлено металу в опоки</b> : (Налаштування муфельної та плавильної печі. Пробний запуск обладнання. Усунення недоліків. Литво – «заливка розплавленого металу в опоку». Зрізання літничкової системи. Вибілювання заготовок в розчині «лимонної кислоти». Карбування дефектів. Зачистка «облоїв». Техніка «крацування». Нанесення патинування «черні»).</p>		14	10
<p>Тема 7. <b>Завершальний етап</b> : (Опоряджувальні роботи: полірування. Створення інсталяції виконаних виробів. Фотографування. Створення окремої підсторінки під назвою «Виготовлення кулона за мотивами гуцульської орнаментики» на сторінці навчального портфоліо «Ювелірне мистецтво». Презентація виконаних робіт на кафедральному перегляді.</p>		10	18
<b>Всього</b>	<b>6</b>	<b>78</b>	<b>96</b>

## 6. Система оцінювання освітнього компонента

Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС за схемою : (див. за посиланням)

<http://surl.li/vxwmac>

Оцінки за ЗАЛК (загальноуніверситетська шкала оцінювання)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90 – 100	зараховано	A
80 – 89		B
70 – 79		C
60 – 69		D
50 – 59		E
26 – 49	не зараховано	FX
1-25		F

НАКОПИЧУВАННЯ БАЛІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	
ІІІ СЕМЕСТР	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Форма контролю – ЗАЛК	
Практичне заняття	65
Тестові завдання на інтерактивному сервісі Plickers	15
Самостійна робота (навчальне портфоліо у форматі вебсайту)	15
Контрольна робота	5
<b>МАКСИМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ</b>	<b>100</b>

## 7. Політика освітнього компонента

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	
Академічна доброчесність	<p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.</p> <p>URL : <a href="https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc">https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc</a></p> <p>Дані правила допоможуть студентам уникнути можливих суперечностей, конфліктів та інших незручностей, розроблені із метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу, а також врегулювання комплексу взаємовідносин, підтримки іміджу університету серед навчальних закладів нашої держави і Європи в цілому.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” ( введено в дію із внесеними змінами наказом ректора №212 від 06.04.2021)» (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf">https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</a></p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у встановленого терміну відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” ( введено в дію із внесеними змінами наказом ректора №212 від 06.04.2021)» – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf">https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</a></p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення,</p>

	<p>відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vyshchikh-zakladiv-osvity-1996.pdf">https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vyshchikh-zakladiv-osvity-1996.pdf</a></p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію із внесеними змінами наказом ректора №212 від 06.04.2021) – стор. 3. ознайомитися із положенням можна за посиланням:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf">https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</a></p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022) – <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf">https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</a></p>

## 8. Рекомендована література

### РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

#### Основна

1. Augustus F. Rose, Antonio Cirino. Jewelry making and design. New York : Metal Crafts Publishing Co, 1998. 485 p.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
[https://drive.google.com/file/d/1zGUKetg1\\_GQB1x5sTciB0SSJ9QhtYMQp/view](https://drive.google.com/file/d/1zGUKetg1_GQB1x5sTciB0SSJ9QhtYMQp/view)
2. Tim McCreight. Jewelry fundamentals of metalsmithing. New York : Publishing Hand Books Press, 2006. 140 p.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
[https://drive.google.com/file/d/19HI2Qm9V0S7p50XX5jwpjODNeLd0\\_Ny-/view](https://drive.google.com/file/d/19HI2Qm9V0S7p50XX5jwpjODNeLd0_Ny-/view)
3. Вогняне диво Романа Стринадюка / Марія Гринюк. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. 60 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1qCqVQxXersLRXvUsOD5XS2UzOcWI60Wq/view>
4. Городецький В. І. Відновлення гуцульського мосяжництва в сучасному ювелірстві Прикарпаття. *Мистецтво Прикарпаття в соціокультурному просторі України ( на вшанування 90-ї річниці від дня народження Михайла Фіголя* : зб. наук. праць, Івано-Франківськ, 2017. Кн. 2. С. 35 – 40.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1FcbwtZXJ4U1UEpjb2s93maVZIzs58pBs/view>
5. Городецький В. І. Етнодизайн ювелірних виробів : навчальна програма та методичні рекомендації / за ред. проф. Б.М.Тимківа. Івано-Франківськ : Плай, 2008. 92 с. [Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
[https://drive.google.com/file/d/1msCNldBLuO2JuiV9Bt3ASOyx13\\_f6zE/view](https://drive.google.com/file/d/1msCNldBLuO2JuiV9Bt3ASOyx13_f6zE/view)
6. Городецький В. І. Технологія виготовлення ювелірних прикрас. Художнє травлення : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2012. 180 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
[https://drive.google.com/file/d/1VGCxxPVQtv8PIhVs2AcWgQ\\_u\\_GGzkkQp/view](https://drive.google.com/file/d/1VGCxxPVQtv8PIhVs2AcWgQ_u_GGzkkQp/view)
7. Городецький В. І. Традиційна обробка металу на Гуцульщині в системі вищої художньої освіти. *Українське мистецтвознавство : матеріали, дослідження, рецензії* : зб. наук. праць; НАНУ, ІМФУ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2012. Вип. 12. С. 8 – 13.

- [Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1TTNrFTrvsW0Noo1WiM92OVMxnaSByz9f/view>
8. Городецький В. І. Традиційні символи та орнаментальні мотиви в обробці металу на Гуцульщині (кінець XIX – XX століття). *Карпати, людина, етнос, цивілізація*. 2012. №4. С. 143 – 152.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
[https://drive.google.com/file/d/1Kbln78hR\\_SE8ylkGWJC7GrUNYXXMJfzq/view](https://drive.google.com/file/d/1Kbln78hR_SE8ylkGWJC7GrUNYXXMJfzq/view)
9. Городецький В. І. Художня обробка металу : конспект курсу лекцій до практичних робіт. Івано-Франківськ, 2013. 205 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
[https://drive.google.com/file/d/1o\\_R6Pqm\\_8DeN8pDZ8llw-J0nrCsUw9PE/view](https://drive.google.com/file/d/1o_R6Pqm_8DeN8pDZ8llw-J0nrCsUw9PE/view)
10. Городецький В. І., Невоїса О. Мистецтво і дизайн як носії національної ідентифікації. *Ковальська майстерня*. 2019. 2(50)2019. С. 50 – 56.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
[https://drive.google.com/file/d/1Kbln78hR\\_SE8ylkGWJC7GrUNYXXMJfzq/view](https://drive.google.com/file/d/1Kbln78hR_SE8ylkGWJC7GrUNYXXMJfzq/view)
11. Золотарство : методичні рекомендації / автор-уклад. Р. Т. Шмагало. Львів : ЛАМ, 1994. 32 с. [Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1sYTRaAcp2Feeqq51voUuisKy9dgOF6w7/view>
12. Золоті та срібні прикраси України–Руси. Львів : Інститут колекціонерства українських мистецьких пам'яток при НТШ, 2020. 340 с. [Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1pJ3yhHfiprOUbXhJy3uRYNRd8DPtEuAz/view>
13. Кондратюк С. Є. Дивосвіт металів / С. Є. Кондратюк, О. Л. Геллер; НАН України, Фізико-технологічний інститут металів та сплавів. Київ : Академперіодика, 2015. 204 с. іл. [Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
[https://drive.google.com/file/d/11VbyUm2ZBX5T-NqVoy9iO3-YuWUZyX\\_r/view](https://drive.google.com/file/d/11VbyUm2ZBX5T-NqVoy9iO3-YuWUZyX_r/view)
14. Курилич М. Гуцульський орнамент. Київ : ЛК Мейкер, УВЦ, 2001. 125 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу:  
[https://drive.google.com/file/d/14UAs57H0y1G9DhjrIziA1YxXvi\\_L1cH2/view](https://drive.google.com/file/d/14UAs57H0y1G9DhjrIziA1YxXvi_L1cH2/view)
15. Мінжулін О. Реставрація творів з металу : підручник для студентів вищих художніх навчальних закладів. Київ : Спалах, 1998. 234 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1unqj7np5M4IFXNvBGK2Icuk3TLXaUOiA/view>
16. Музей історичних коштовностей України : альбом / Клочко С, Підвисоцька О, Старченко О. Київ : Мистецтво, 2004. 464 с. іл.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу:  
<https://drive.google.com/file/d/1AvmwjqtgrmUPJO117uidxA-uzuyOH9EXk/view>
17. Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й.Кобринського : альбом / авт.-упоряд.: Б. Ткачук. Коломия, 2011. 62 с.

- [Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1dq7c2-hwv6HNb3mWhBYyCiBNYyD4Bobj/view>
- 18.Петренко М. Українське золотарство. XVI – XVIII ст. Київ : Наукова думка, 1970. 208 с. іл.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/18mvPqUku3x0gZOUkdmvNo2PBhwrWXV3i/view>
- 19.Суха Л. Художні металеві вироби українців Східних Карпат II половини XIX – XX століть. Київ : Вид-во Академії наук УРСР, 1959. 106 с. іл.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу:  
<https://drive.google.com/file/d/1PM8J9iOlqTknzdOi8j1Rf8CAuBFGGrQT2/view>
- 20.Ювелірне мистецтво України : альбом. Київ : АТ «Київський міжнародний контрактний ярмарок», 2012. 196 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1nqzXJawkkC2XFOGvj6DgXEUvYStMy0Lu/view>

### Додаткова

1. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Панчук, О.Г. Чорна. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 276 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
[https://drive.google.com/file/d/1qV3BS2N-LBEaH-gQOMnM8Hh0ilpNzbi\\_/view](https://drive.google.com/file/d/1qV3BS2N-LBEaH-gQOMnM8Hh0ilpNzbi_/view)
2. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці : підручник. Львів : Афіша, 2005. 319 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/17Irbeg97NokRMWjDAMDdTCf7paWO-kbY/view>
3. Історія українського мистецтва : у 5 т. / НАН України. ІМФЕ ім. М.Рильського; голов. ред. Г. Скрипник, ред. Р. Михайлова, Р. Забаша. Том 4. Народне мистецтво та художні промисли XX століття. Київ, 2011. 178 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/13oQrY9d2xjma5fT5HJSgnHurJgs6ZDID/view>
4. Історія українського мистецтва : у 5 т. / НАН України. ІМФЕ ім. М.Рильського; голов. ред. Г. Скрипник, ред. Р. Михайлова, Р. Забаша. Том 5. Мистецтво XXI століття. Київ, 2016. 546 с. + 266 іл.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1o9W78vuaMiZFYLPuqbSxDeVv9GryhkhS/view>
5. Керבל Л. П. Основи охорони праці : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2003. 215 с.  
[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :  
<https://drive.google.com/file/d/1zn31LHg4aouDRxzN6H0wofhoOU--nzP4/view>
6. Мягченко О. П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 384 с.

[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/16Xnqa9JGXFFOfAfLtnGkmQH9JRGGI7Lx/view>

7. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст.. / В. Сидоренко та ін.. Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. В 2 кн. Київ : Інтертехнологія, 2006. 544 с. іл.

[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1mNj1eok1vTUFT7YjbBhVBjYV2dT5FN5H/view>

8. Охорона праці в галузі освіти : навчальний посібник / Л. А. Катренко, І. П. Пістун. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 304 с.

[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :

<https://drive.google.com/file/d/1-MiGZnRsOufnCGKP3qJ11Pj0xF4i6RoS/view>

9. Панкратов О. М. Безпека життєдіяльності людини у надзвичайних ситуаціях : навчальний посібник / О. М. Панкратов, О. К. Міляєв. Київ : КНЕУ, 2005. 232 с.

[Електронний ресурс домашньої бібліотеки]. Режим доступу :

[https://drive.google.com/file/d/1xyt1hRWmDhKcclW8KmGdkrFU9YpC\\_MBv/view](https://drive.google.com/file/d/1xyt1hRWmDhKcclW8KmGdkrFU9YpC_MBv/view)

### Інтернет-ресурси

1. Ювелірний інструмент та обладнання «АВ ПОЛИСТАР». м. Харків. Дата звернення : 16.10.2023. URL : <https://polystar.com.ua/>
2. Ювелірний інструмент та обладнання «Аркадія Джеймс». м. Одеса. Дата звернення : 27.10.2023. URL : <https://arkadiagems.com/>
3. Ювелірний інструмент та обладнання «ВТК». м. Одеса. Дата звернення : 24.11.2023. URL : <https://vtk.prom.ua/ua/>
4. Ювелірний інструмент та обладнання «Галицькі золотарі». м. Львів. Дата звернення : 20.10.2023. URL : <http://halytski-zolotari.ua/>

**Викладач** : Городецький Віталій Іванович  
старший викладач кафедри методики викладання  
образотворчого і декоративно-прикладного  
мистецтва та дизайну